

Kirje

10.8.2022

VN/4165/2022

VN/4165/2022-OKM-78

Jakelussa mainittu

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto

Ympäristöministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä.

Pyydettyinä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Yleisenä huomiona rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavasta laista opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että uudistus on yleisesti ottaen kannatettava. Nykyisin osa tiedoista on maksullisia, osaa puolestaan rajoittaa yksityisyyden suoja ja muut käyttöoikeuksiin liittyvät tekijät ja lisäksi osan tiedoista koetaan kuuluvan yrityssalaisuuden piiriin tai tiedon muoto voi hankaloittaa käyttöä. Tiedot saattavat olla vain paperisena tai PDF-muodossa. Rajoitukset ovat toimijakohtaisia, totuttuun toimintamalliin pohjautuvia.

Tiedon lisensointiin, käyttöoikeuksiin, tekijänoikeuksiin, maksullisuuteen ja tietosuojaan liittyvät rajoitukset ja niiden vaihtelevat tulkinnat vaikeuttavat tietojen laajaa käyttöä sekä erityisesti uusien palvelujen ja liiketoiminnan syntyä. Valtakunnallisesti kattavia rakennetun ympäristön tietopalveluita on tarjolla rajatusti ja niiden tiedon laadussa on parannettavaa.

Yhteinen lähestymistapa ja kehikko standardeineen mahdollistaa arkea helpottavan ja datataloutta edistävän ratkaisun. Ehdotetut yhteiset toimintatavat vaikuttavat positiivisesti tiedon laatuun, käytettävyyteen ja ajantasaisuuteen. Sen sijaan että jokaisella aineistolla olisi oma tietopalvelu tulisi pohtia sitä voitaisiinko olemassaolevia tietopalveluja yhtenäistää ja yhdistää.

Yleisenä huomiona maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä muutoksista toteamme, että kuntien valmius uuden toimintamallin käyttöönottoon todennäköisesti vaihtelee suuresti. Toimeenpano voisi olla asteittainen, alkaen suurimmista ja muutokseen kypsemmistä kunnista.

Yleisenä huomiona koko esitysluonnoksesta toteamme, että käytäntöjen yhtenäistäminen ja yhteentoimivuuden edistäminen on tuotu rakentavalla tavalla esitysluonnokseen. Tämä tarjoaa varsin kattavan tilannekuvan ja sinänsä perustellun muutosehdotuksen. Tällä hetkellä eri toimijat tallentavat tietoa useaan otteeseen, mikä aiheuttaa huomattavaa päällekkäistä työtä. Saavutettavissa oleva kustannussäästö mahdollistaneen muutoksen toteuttamisen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 135 9335
+358 9 135 9335

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.okm@gov.fi

Lain 5 §:ssä mainittujen alueidenkäytöstä tallennettavien tietojen kattavuuteen katsomme, että olisi syytä vertailla tässä mainittujen tietojen kattavuutta komission tuottamaan luonnokseen "laying down a list of specific high-value datasets and the arrangements for their publication and re-use". https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12111-Open-data-availability-of-public-datasets_en

Lain 13 §:ssä mainituista julkisessa tietopalvelussa jaettavista tiedoista toteamme, että ehdotuksen mukaan "Tiedon yhteentoimivuutta edistetään rakennetun ympäristön toimialalla sopimalla yhteisistä käsitelmäärittelyistä, koodistoista ja tietorakenteista". Yhteentoimivuutta edistettäessä olisi hyvä noudattaa syntyviä ja käytettäviä eurooppalaisia standardeja esim. liittyen pysyvien tunnisteiden käyttöön.

Huomionamme koko esitysluonnoksen vaikutusarviointeihin katsomme, että tällä hetkellä eri toimijat tallentavat tietoa useaan otteeseen, mikä aiheuttaa huomattavaa päällekkäistä työtä.

Rakennetun ympäristön ehdotettu toimintamalli voi auttaa tutkimuskäyttöön tarvittavan rakennetun ympäristön tiedon saatavuudessa. Tällöin tutkijat pystyisivät tarjoamaan laadukkaampaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Neuvotteleva virkamies

Merja Niemi

Jakelu

YM Ympäristöministeriö